

Dosarul nr. 2r-13/24
2-21139982-01-2r-04012024

Instanța de fond: Judecătoria Căușeni, sediul Central – I. Țibîrnă
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – I. Secieru, M. Anton, V. Cotorobai

DECIZIE

20 martie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de către Anton Constantinov,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Serghei
Levițchi împotriva lui Anton Constantinov, cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a restituit cererea de apel depusă de către Anton Constantinov din motivul
neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 29 iunie 2023 a
Curții de Apel Chișinău,

a c o n s t a t a t:

La 21 septembrie 2021, Serghei Levițchi s-a adresat în instanța de judecată cu
cerere de chemare în judecată împotriva lui Anton Constantinov, solicitând
încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 17 ianuarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a
admis cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Levițchi.

S-a încasat de la Anton Constantinov în beneficiul lui Serghei Levițchi suma
de 14 000 dolari SUA, cu titlu de datorie contractuală, precum și suma de 6 460,65
dolari SUA, cu titlu de dobândă de întârziere, iar în total suma de 20 460,65 dolari
SUA sau echivalentul în lei conform cursului oficial de schimb stabilit de Banca
Națională a Moldovei la momentul executării hotărârii.

S-a încasat de la Anton Constantinov în beneficiul lui Serghei Levițchi
cheltuieli de judecată, constând din plata taxei de stat în sumă de 11 011,92 lei.

La 29 mai 2023, Anton Constantinov, a declarat apel împotriva hotărârii din 17
ianuarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, solicitând repunerea în termen
pentru declararea apelului, admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu
emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii sau remiterea cauzei la o nouă
examinare în instanța de fond.

Prin încheierea din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea apelantului Anton Constantinov cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului împotriva hotărârii din 17 ianuarie 2022 a Judecătoria Căușeni, sediul Central și s-a repus în termen apelantul în termenul de procedură de declarare a apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Anton Constantinov și s-a comunicat apelantului despre necesitatea înlăturării neajunsurilor indicate în partea descriptivă, și anume, cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apel, probele invocate în susținerea lui și dovada achitării taxei de stat în sumă de 8 259 lei, acordându-i pentru acesta termen de 20 zile calendaristice, calculat din momentul publicării hotărârii integrale pe portalul instanței de judecată. Totodată, sa explicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile indicate în încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele va fi restituită.

S-a dispus, ca cauză să fie ridicată de la examinare din procedura instanței de apel, cu remiterea acesteia în instanța de fond Judecătoria Căușeni, sediul Central pentru întocmirea hotărârii integrale.

Prin încheierea din 26 octombrie 2023 a Curtea de Apel Chișinău, s-a dispus restituirea cererii de apel depusă de către Anton Constantinov, împotriva hotărârii din 17 ianuarie 2022 a Judecătoria Căușeni, sediul Central, din motivul neînlăturării în termenul acordat de instanță a neajunsurilor indicate în încheierea din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 30 noiembrie 2023, Anton Constantinov, a declarat recurs asupra încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel în fond.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel în încheierea din 29 iunie 2023 nu a indicat cuantumul taxei de stat care urma să o achite, nu a recepționat copia încheierii nici prin poștă electronică și nici prin poștă terestră.

De asemenea, a menționat că nu are studii juridice sau experiență în domeniul juridic pentru a cunoaște cum să găsească actul judecătoresc din 29 iunie 2023 pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești.

Recurentul a mai indicat că citația, prin care a fost informat că ședința va avea loc, cât și încheierea din 26 octombrie 2023 a instanței de apel, le-a recepționat, însă încheierea din 29 iunie 2023 nu i-a fost expediată, ori la materialele cauzei nu este această dovada, fapt confirmat și de instanță în actul contestat. Mai mult, nu a fost telefonat pentru a ridica de la instanța de apel încheierea din 26 iunie 2023.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de la fila dosarului 73, instanța de apel a expediat lui Anton Constantinov, încheierea la 26 octombrie 2023, prin poștă terestră, la 06 noiembrie 2023, fiind recepționată la 15 noiembrie 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8010899300AS (f.d. 77).

În circumstanțele date, instanța de recurs consideră recursul declarat la 30 noiembrie 2023, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că prin hotărârea din 17 ianuarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Serghei Levițchi.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe la 29 mai 2023, Anton Constantinov, a depus cerere de apel nemotivată, fără a anexa dovada de plată a taxei de stat. Totodată, a solicitat repunerea în termen pentru declararea apelului.

Prin încheierea din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea apelantului Anton Constantinov cu privire la repunerea în termen de declarare a apelului împotriva hotărârii din 17 ianuarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central și s-a repus în termen apelantul în termenul de procedură de declarare a apelului.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de către Anton Constantinov și s-a comunicat apelantului despre necesitatea înlăturării neajunsurilor indicate în partea descriptivă, și anume, cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apel, probele invocate în susținerea lui și dovada achitării taxei de stat în sumă de 8 259 lei, acordându-i pentru acesta termen de 20 zile calendaristice, calculat din momentul publicării hotărârii integrale pe portalul instanței de judecată. Totodată, sa explicat apelantului că în cazul în care nu va lichida neajunsurile indicate în încheiere, în interiorul termenului acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele va fi restituită.

S-a dispus, ca cauză să fie ridicată de la examinare din procedura instanței de apel, cu remiterea acesteia în instanța de fond Judecătoria Căușeni, sediul Central pentru întocmirea hotărârii integrale.

Încheierea din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată lui Anton Constantinov la 11 august 2023 și la 28 septembrie 2023 la adresa apelantului indicată în cererea de apel nemotivată or. Tiraspol, str. xxxxx, nr. xxxx, ap. xxxx, fiind restituită cu mențiunea „nereclamat”. (f.d. 67-68, 75-76)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 26 octombrie 2023, a dispus restituirea cererii de apel depusă de către Anton Constantinov, împotriva hotărârii din 17 ianuarie 2022 a Judecătoriei Căușeni, sediul Central, din motivul neînlăturării în termen a neajunsurilor indicate în încheierea din 29 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În baza art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2023 privind restituirea cererii de apel, prin prisma argumentelor invocate în recurs, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată soluția dată în prezenta speță drept una prematură, or, instanța de apel s-a expus în privința raționamentului restituirii cererii de apel, cu aplicarea eronată a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. (3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Conform art. 236 alin. (1) din Codul de procedură civilă instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă: b) participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel.

Instanța de apel a reținut că apelantul Anton Constantinov a depus apel în termen de 30 de zile calculat din data când a aflat despre hotărârea din 17 ianuarie 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Central și a solicitat repunerea în termen pentru exercitarea acestei căi de atac, prezentând probe în acest sens. Respectiv, apelantul s-a încadrat în termenul prevăzut de art. 116 din Codul de procedură civilă, fiind repus în termenul de declarare cu apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la materialele cauzei, nu este dovada că instanța de apel a ridicat cauza de la examinare pentru a fi remisă Judecătorei Căușeni, sediul Central pentru întocmirea hotărârii integrale.

De asemenea, consultând Portalul Național al Instanțelor de Judecată, s-a stabilit că nu a fost publicată hotărârea integrală din 17 ianuarie 2022 a Judecătorei Căușeni, sediul Central.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, eronat a constatat că apelantul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel, stabilite prin încheierea din 29 iunie 2023, emisă în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în interiorul termenului acordat, nu s-a interesat de soarta procesului și apelului său, demonstrând lipsă de interes față de litigiu, or s-a stabilit că hotărârea integrală a instanței de fond nu a fost întocmită și nici publicată pe Portalul Național al Instanțelor Judecătorești, pentru a-i fi adusă la cunoștință apelantului pentru a se conforma indicațiilor instanței de apel din încheierea din 29 iunie 2023.

Instanța de recurs, reține că Anton Constantinov, în contextul în care a depus cererea de apel și cerere de repunere în termen de declarare a apelului, prin prisma art. 56 alin. (2) și art. 61 din Codul de procedură civilă, urma să depună diligența necesară pentru a urmări derularea procesului, ceea ce nu a întreprins o perioadă îndelungată. Totuși, punând în balanță obligația instanței de a comunica actele judecătorești participanților la proces și omisiunea participantului de a se interesa de soarta dosarului, reținând obligația pozitivă a instanței judecătorești de a garanta buna administrare a justiției, apelantului, în condițiile speței respective, nu i se poate imputa abuzul de drepturile sale procedurale sau nerespectării obligațiilor procedurale, având în vedere că instanța de apel nu a ridicat cauza pentru expedierea

în instanța de fond pentru întocmirea hotărârii motivate și adusă la cunoștință actul judecătoresc apelantului.

Cele relatate supra denotă netemeinicia încheierii din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că Curtea de Apel Chișinău prin restituirea apelului declarat de Anton Constantinov, i-a îngădit apelantului dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din CțEDO, or, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute de Convenție (hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cauza Airey vs. Irlanda, Curtea a notat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, instanța de judecată trebuie să mențină echilibrul între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Anton Constantinov, de a casa integral încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul declarat de către Anton Constantinov.

Se casează încheierea din 26 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Serghei Levițchi împotriva lui Anton Constantinov, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi